

บรรณานุกรม

ก. เอกสารชั้นต้น

1. เอกสารที่ยังมีค่าพิมพ์

นอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.1/3 เรื่องราชการในกรมศึกษาธิการ
ปี 1250-108-110(มค.107-6 พย.111)

____. เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.1/5 เรื่องตั้งโรงเรียนในกรุงและหัวเมือง

____. เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.1/35 เรื่องรายงานการตรวจโรงเรียน

____. เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.1/45 เรื่องเบ็ดเสร็จกรรมการ(23 กค.121-13 สค.129)

____. เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.1/48 เรื่องโจทย์เลขประโยค 1 ประโยค 2

____. เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.1/50 เอกสารโต้ตอบของพระองค์เจ้ากิติยากรวรลักษณ

อธิบดีกรมศึกษาธิการ กับเจ้าพระยาภาสกรวงษ์
เสนาบดีกระทรวงธรรมการ และประกาศสอบไล่
แข่งขันชิงทุนเล่าเรียนหลวง

____. เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.1/53 เรื่องรายงานจำนวนนักเรียนในคราวสอบไล่ปลายปี

ร.ศ. 117 และรายงานกรมศึกษาธิการ

ร.ศ. 117 (20 กค.118)ที่ 46/156

ฉว. 14 กค. ร.ศ. 118

____. เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.1/102 เรื่องรายงานลับของพระยาวิสุทธีสุริยศักดิ์

เรื่องราชการเลื่อมทราวมของกระทรวงธรรมการ
(18 สค. ร.ศ. 128)

____. เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.2/1 เรื่องพระบรมราชโองการเรื่องตั้งโรงเรียนในกรุง
และหัวเมือง

____. เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.2/1.2 จัดการศาสนาและการศึกษา เรื่องจัดการเล่าเรียน
ตามมณฑลต่าง ๆ

- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.2/2 เรื่องพิทักษ์สำหรับการศึกษาเป็นหลักสูตร
 ในโรงเรียนมูลสามัญ ร.ศ.111 39/65
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.2/3 ความเห็นของพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ เรื่องจัดการศึกษา
 ร.ศ.117 (8 เมย.-13 กพ.117) และเรื่อง
 ตรวจและจัดโครงการศึกษา 1-12 ร.ศ.111-129
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.2/5 เรื่องตรวจและจัดโครงการศึกษา (21 มิย.117-
 29 กย.129)
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.2/6 (15/71) เรื่องแผนจัดการศึกษา (31 กค.117-
 17 กย.127)
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.2/6 เรื่องแจ้งความกรมศึกษาธิการ ว่าด้วยการสอบไล่วิชา
 วันที่ 16 มิถุนายน ร.ศ.121
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.2/12 เรื่องความเห็นที่จะจัดการศึกษาของนักเรียนสยาม
 ในประเทศอังกฤษ (6 เมย. ร.ศ.117)
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.4/34 เรื่องขยายการเล่าเรียนชั้นสูง (9 ตค.-25 มีค.2452)
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 5, ศษ4/36 เรื่องรวมแขวงมัธยมกับแขวงสามัญ ตามคำสั่ง
 กรมศึกษาธิการ วันที่ 27 เมย. ร.ศ.128
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.5/1 เรื่องโรงเรียน (ก-ย) 1-37 ร.ศ.115-129
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.5/55 เรื่องตั้งโรงเรียนวัดเบญจมบพิตร(17 สค. ร.ศ.119)
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 5, ศ.5/81 พระราชหัตถเลขาถึงพระยาไพศาลศิลปสาทร (สนั่น
 เทพหัสดิน ณ อยุธยา) ลงวันที่ 6 สิงหาคม
 ร.ศ.129
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 5, ศษ.4/34 ขยายการเล่าเรียนชั้นสูง 9 ตค.-25 มีค.2452

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.1/1 เอกสารลับรายงานการประชุมอุปราช
และสมุหเทศาภิบาล ๗ กระทรวงวัง

วันที่ 24 ธันวาคม 2462

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.1/2 พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์กราบบังคมทูล ลงวันที่ 22
มิถุนายน ร.ศ.131

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.1/11 คำกราบบังคมทูลของเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี,
ลงวันที่ 2 มกราคม 2457

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.1/14 รายงานกระทรวงธรรมการ ฉบับที่ 5 ประจำปีพหุศก³
พ.ศ.2455

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.1/20 รายงานกระทรวงธรรมการ ฉบับที่ 6 พ.ศ.2456

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.1/24 รายงานกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 15 พ.ศ.2465

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.2 ประกาศและพระราชบัญญัติคำแนะนำกระทรวงศึกษาธิการ
ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 พ.ศ.2465

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.2/4 เรื่องคำแนะนำของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 2
ชี้แจงวิชาเพาะปลูกเป็นส่วนสำคัญสำหรับ
พระราชบัญญัติ

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.4/5 คำกราบบังคมทูลของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
ทอมนชอทัตทวงของเสนาบดีกระทรวงนครบาล
ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2464

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.4/30 เรื่องโรงเรียนมหาดเล็กหลวง

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.5/55 โรงเรียน เรื่องตั้งโรงเรียนวัดเบญจมบพิตร
(17 สิงหาคม ร.ศ.119)

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.10/6 รายงานการตรวจการศึกษามณฑลนครชัยศรี,
ลงวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2458

___ . เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.10/13 เรื่องความเห็นที่จะจัดการศึกษา ร.ศ.131 ของ
เจ้าพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์กราบบังคมทูลรัชกาลที่ 6
ลงวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ.2455

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารรัชกาลที่ 6, ศ.10/17 จัดการศาสนาและการศึกษา,
เรื่องประกาศตั้งรูปโครงการศึกษา ลงวันที่ 18

ตุลาคม 2456

____. เอกสารรัชกาลที่ 6, ราชการกระทรวงมหาดไทยที่ 36 ก./16 พระราชหัตถเลขา
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวถึงพระยา
เทพอรชุน พระยาอุทัยมนตรีและพระยาสุธรรมราช
ลงวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2455

____. เอกสารรัชกาลที่ 7, ศ.1/20 เม็ดเสรีจกระทรวงศึกษาธิการ บันทึกและรายงาน
โครงการศึกษาและความเห็นท่านมุสโสลินี เรื่อง
การศึกษาของอิตาลี (5 กย.2461-4 มีย.2475)

____. เอกสารรัชกาลที่ 7, ศ.1/26 เรื่องสำเนารายงานประชุมอภิรัฐมนตรี ครั้งที่ 44/2472
วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2472

____. เอกสารรัชกาลที่ 7, ศ.1/26 หนังสือของพระองค์เจ้าธานีนิวัต เสนาบดี
กระทรวงธรรมการที่ 399/15611 ลงวันที่ 29
มีนาคม พ.ศ.2472

____. เอกสารรัชกาลที่ 7, ศ.1/36 รายงานเสนาบดีที่ 61/2474 วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2474
"ปรึกษาเรื่องจะลดค่าเล่าเรียนใดหรือไม่"

____. เอกสารรัชกาลที่ 6-7, ศ.2/2 (92-95) บันทึกเรื่องการศึกษาของพระองค์เจ้า
ธานีนิวัต (ไม่ไคลงวันเดือนปีไว้ อยู่ในแฟ้มของ
พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร)

____. เอกสารรัชกาลที่ 7, ศ.2/4 เรื่องพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าธานีนิวัตภิรมย์ภังคมทูต
ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2473

____. เอกสารรัชกาลที่ 7, ศ.2/7 เรื่องประกาศเปลี่ยนเสนาบดีกระทรวงธรรมการ
ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ.2469

____. เอกสารรัชกาลที่ 6-7, ศ.2/10 ประกาศและพระราชบัญญัติ, ประกาศเรื่องให้
พระภิกษุสั่งสอนจรรยาตามโรงเรียน (13 กค.-
7 สค.2471)

- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารรัชกาลที่ 7, ศ.2/14 หนังสือพระองค์เจ้าธานีนิวัต
 ถึงเจ้าพระยามหิธรราชเลขาธิการ, ที่ 274/12690
 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2474
- ____ . ศธ.2/254, เรื่องกระทรวงธรรมการห้ามไม่ให้นักเรียนชายหญิงชั้นมัธยมเรียน
 รวมกัน (22 พย.-14 มค.2470) และหนังสือ
 เจ้ากรมสามัญศึกษาถึงอำมาตย์ตรีพระเพาะนิสัย
 ขอบธรรมการมณฑลอุดร
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 7, ศ.4/79 หนังสือพระองค์เจ้าวิบูลย์สวัสดิวงศ์ถึงอำมาตย์ตรี
 พระเสนอพนพานิช, ลงวันที่ 23 เมษายน
 พ.ศ.2475
- ____ . ศธ. 4.5 ก/39 ประกาศกระทรวงธรรมการ เรื่องกำหนดคะแนนภาษาไทยและ
 คะแนนรวมยอดในการสอบไล่ประโยคมัธยมบริบูรณ์
 ชาย ลงวันที่ 20 เมษายน 2471
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 7, ค.15.1/1-5 เรื่องงบประมาณประจำปี พ.ศ.2468-2475
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 7, ค.15.1/4 เรื่องงบประมาณแผ่นดิน พ.ศ.2474, พระยา
 โภมารกุลมนตรีกราบบังคมทูล ลงวันที่ 30 มกราคม
 พ.ศ.2473
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 7, ค.15.1/5 เรื่องงบประมาณแผ่นดิน, สำเนารายงานเสนาบดี
 ที่ 66/2474 ลงวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ.2474
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 7, ป.1.3/27 เพิ่ม 32 เอกสารส่วนพระองค์คำกราบบังคมทูล,
 เรื่องบันทึกโครงการศึกษาของเสนาบดีกระทรวง
 ธรรมการ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2473
- ____ . เอกสารรัชกาลที่ 7, ป.1.3/55 รายงานประชุมสภาการคลัง วันที่ 28 กุมภาพันธ์
 พ.ศ.2471
- ____ . ศธ. 4.5 ก/41 เรื่องการสอบไล่ประโยคมัธยมบริบูรณ์ชายหัวเมือง พ.ศ.2473
 (3 ธค. 2473 - 2 มีย. 2474)

2. เอกสารที่พิมพ์แล้ว

- คุรุสภา, องค์การฯ, บูรณาการ. พระราชหัตถเลขาและหนังสือกราบบังคมทูลของเจ้าพระยา
พระเสด็จสุเรนทราธิบดี 2 เล่ม. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2506.
- พระราชหัตถเลขาทรงสั่งราชการในรัชกาลที่ 5 และ 6 กับเรื่องประกอบ. พระนคร :
โรงพิมพ์พระจันทร์, 2507.
- ตำราวิชาภาพ, สมเด็จพระเจ้า. ความทรงจำ. พระนคร : โรงพิมพ์สมาคม
สังคมศาสตร์, 2505.
- . เทศาภิบาล. พระนคร : โรงพิมพ์เจริญธรรม
2495.
- คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเฉลิมฉลองราชสมบัติครบรอบ 100 ปี ในพระบาทสมเด็จพระ
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, เอกสารเรื่องจัดการศึกษาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระ
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511.
- พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
อรุณการพิมพ์, 2515.
- มณฑลเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว. พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2472.
- คุรุสภา, องค์การฯ, บูรณาการ. กฎหมายตราสามดวง. เล่ม 5, พระนคร : โรงพิมพ์
คุรุสภา, 2506.
- "แจ้งความกระทรวงธรรมการแผนกศึกษาธิการ." ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 12,
ร.ศ. 114.
- เดอ ลาลูแบร์, จดหมายเหตุลาลูแบร์ฉบับสมบูรณ์ แปลโดยสันต์ ท. โกมลบุตร. พระนคร :
สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2510.
- ปาลเลกัวซ์, สังฆราช. เล่าเรื่องกรุงสยาม. แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร, พระนคร :
สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2506.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. ประมวลศึกษาภาค 2 หลักสูตร หลักสูตรสามัญศึกษา. มปท,
2464.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ประมวลศึกษาพิเศษ ภาค 2. มปท. 2465.

____. หลักสูตรสามัญศึกษา ร.ศ. 130. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรนิติ, 2454.

____. รายงานกระทรวงธรรมการ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2452) ถึงฉบับที่ 25 (พ.ศ. 2475).

____. หลักสูตรหลวงกระทรวงธรรมการ หลักสูตรสามัญศึกษา ศก. 4 2456, พระนคร :
โรงพิมพ์สามมิตร, 2456.

____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงธรรมการ พ.ศ. 2471, พระนคร :
โรงพิมพ์กรมตำรา, 2471.

3. วารสาร

คำสั่งกระทรวงธรรมการที่ 11153 "เรื่องเปลี่ยนแปลงตำแหน่งพนักงานจัดการและตรวจการ
ในกรมศึกษาธิการ". วิทยากร, เล่ม 18 ตอน 10 (2460-2461) : 629.

"พระราชบัญญัติประถมศึกษา 2464". วิทยากร, เล่ม 21 ตอน 19 (2463 - 2464):
185.

"พระราชบัญญัติประถมศึกษา 2464 เรื่องการขอต้งศึกษาธิการอำเภอของมณฑลพายัพ".
วิทยากร, เล่ม 21 ตอนที่ 7 (2463 - 2464).

"รายงานการประชุมสมุหเทศาภิบาลมณฑล". วิทยากร, ฉบับรวมเล่ม เล่มที่ 12
(13 กันยายน 2455) : 895.

"โอาวาทเสนาบดีกระทรวงธรรมการ". วิทยากร, เล่ม 30 ตอนที่ 7 (2472 - 2473):
555.

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (รามจิตติ นามแฝง) "ผลแห่งวิธีการศึกษาของ
เยอรมัน". วิทยากร, ฉบับรวมเล่ม เล่มที่ 16 (2458) : 1440.

ข. เอกสารรอง (Secondary Sources)

1. หนังสือและวารสาร

- ก้อ สวัสดิ์พาณิชย์. "ความรับผิดชอบของโรงเรียนราษฎร์". ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.
- เกษม สุวรรณกุล. การบริหารงานบุคคลตามระบบคุณวุฒิ. เอกสารประกอบการบรรยายในวิชาหลักบริหารงานบุคคล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518, (เอกสารอัดสำเนา).
- ชจร สุขพานิช. "กำเนิดแทนพิมพ์และตัวพิมพ์ภาษาไทย". ก้าวแรกของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย. พระนคร : โรงพิมพ์ไทยพาณิชย์, 2508.
- คุรุสภา. ประวัติครู พ.ศ. 2502. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2502 : 100 - 120.
- _____. ประวัติครู พ.ศ. 2503. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503 : 178 - 214.
- _____. ประวัติครู พ.ศ. 2510. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2510 : 20 - 25.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2459 - 2509. พระนคร : โรงพิมพ์ของสมาคมสังคมนักเรียนแห่งประเทศไทย, 2510.
- คุณหญิง มาลากุล. โรงเรียนในพระองค์สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ. มปท., 2506.
- คำรณราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ. ประวัติบุคคลสำคัญฉบับสมบูรณ์. มปท.
- _____. นิทานโบราณคดี. สนบุรี : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2513.
- _____. ประวัติสังเขปแห่งการจัดการศึกษาปักษ์ใต้. ภาค 3, พระนคร : โรงพิมพ์เองหลี, 2468.
- _____. เทศาภิบาล. พระนคร : โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2495.
- _____. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ, และดัดบยุ ยี่ ยอนสัน. ประวัติสังเขปแห่งการศึกษาประเทศไทย. มปท. 2463.

คำทรงราชานุภาพ, สมเด็จพระยา. "ตำนานการที่ไทยเรียนภาษาอังกฤษ".

ประชุมพระนิพนธ์เบ็ดเตล็ด (บางเรื่อง), พระนคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2501.

คาด ประทีปะเสน. งานและการศึกษาของสตรีในโรงเรียนกุลสตรีวังหลังและแหลมมโคล์.

พระนคร : โรงพิมพ์มหาดไทย กรมราชทัณฑ์, 2507.

เดช มุมนาค. "เหตุการณ์สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาของไทยระหว่าง พ.ศ. 2367

ถึง พ.ศ. 2459". บทเรียนจากการจัดการศึกษาในรอบร้อยปี, กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517.

ธรรมศักดิ์มนตรี, เจ้าพระยา. โคลงกลอนของ"ครูเทพ" เล่ม 1-3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

คุรุสภา, 2515.

_____ "แผนการศึกษาชาติ". บทประพันธ์บางเรื่องของ
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี, พระนคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2514.

เบญจวรรณ สุนทรากุล. วิวัฒนาการของแบบเรียนไทย. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์
หญิงปากเกร็ด, 2518.

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. การศึกษาสมัยที่มหาอำมาตย์เอกพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าธานีนิวัต
ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2512.

ประพัฒน์ ตรีพรังค์. ชีวิตและงานของอัสวาทู. พระนคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2506.

ปราณี เถกิงพล. ปัญหาและแนวโน้มของการพัฒนาหลักสูตร. เอกสารประกอบคำบรรยาย
วิชา สด. 414, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. เอกสาร
โรเนียวเย็บเล่ม.

มานิจ ชุมสาย, ม.ล. ประวัติทางการศึกษาภาคบังคับในประเทศไทย. พระนคร : มปท.,
2498.

รอง ศยามานนท์. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2495.

วางแผนการศึกษา, กอง. การมัธยมศึกษา การวางแผนกำลังคนและการศึกษาในประเทศ.

พระนคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2509.

วิศาลโยธิน, พ.ศ. หลวง. เบญจมบพิตรานุสรณ์ ครบ 60 ปี (2445 - 2505).

พระนคร : เอกศิลป์การพิมพ์, 2505.

วิชาการ, กรม. ความเป็นมาของการบริหารการศึกษา. พระนคร : โรงพิมพ์มงคล
การพิมพ์, 2505.

— ความเป็นมาของหลักสูตรสามัญศึกษา. ฉบับรี : โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ,
2504.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435 - 2507. พระนคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.

สามัญศึกษา, กรม. บทเรียนจากการจัดการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517.

— ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา,
2513.

— รายงานการวิจัยอันดับที่ 8 : สัมฤทธิ์ผลการจัดการศึกษาภาคบังคับ.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2516.

สีปนนท์ เกตุทัต. การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนานานิช, 2518.

สุกัญญา ตีรวนิช. ประวัติการหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยภายใต้ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช
(พ.ศ. 2325 - 2475). กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

แสง จันทร์งาม. "พุทธศาสนากับสังคมไทยปัจจุบัน", สังคมศาสตร์ปริทัศน์, ฉบับ 2
(ธันวาคม 2511 - กุมภาพันธ์ 2512), 6 - 16.

สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

สวัสดิ์ จงกล. "วิวัฒนาการของการจัดรูปบริหารการศึกษา". บทเรียนจากการจัดการศึกษา
ในรอบร้อยปี, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517.

เสถียร ลายลักษณ์, ร.ต.ท. และคณะ. ประชุมกฎหมายประจำศก, เล่ม 24 พ.ศ. 2452 -
2454. กรุงเทพฯ . โรงพิมพ์เคลิเมนต์, 2477.

อนุমানราชชน, พระยา. ชีวิตชาวไทยสมัยก่อน. พระนคร : ราชบัณฑิตสถานพิมพ์, 2510.

อภิรมย์ ณ นคร. หลักการบริหารโรงเรียนมัธยม. เอกสารประกอบการบรรยายวิชา Ed.
403, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม,
26 กพ. 2517.

อมร คุรุณารักษ์. พระราชกรณียกิจสำคัญในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว.

เล่ม 7 "เรื่องการศึกษาของชาติ ตอน 1." พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.
อักษรศาสตร์, คณะ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สีศาสตราจารย์. หนังสือที่ระลึกงาน
สีศาสตราจารย์ 9 กันยายน 2515.

อารี สันตหวิ. "วิวัฒนาการของหลักสูตรและระเบียบวิธีการเรียนการสอน". บทเรียนจาก
การจัดการศึกษา, พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2513.

เอกวิทย์ ณ ฒกลาง. "เมื่อคติการจัดการศึกษาแบบตะวันตกเขาสู่สยาม". สังคมศาสตร์ปริทัศน์
ฉบับ 2 (กันยายน - พฤศจิกายน 2511). 83 - 93.

Twentieth Century Impressions of Siam. Bangkok : Lloyd's Greater
Britain Publishing. Ltd. 1908 : 229 - 235.

2. วิทยานิพนธ์และงานวิจัย

ครรชิต ทรานุชรัตน์. "ระบบพฤติกรรมในการบริหารของโรงเรียนรัฐบาลประเภทมัธยมศึกษา
ในสวนกลาง". วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.

จารุวรรณ ไวยเจตน์. "การศึกษาภาคบังคับของไทยในระยะ 10 ปีก่อน พ.ศ. 2475".
ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516.

จิรพันธุ์ พูลพัฒน์. "พัฒนาการของการบริหารการศึกษาไทย". วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต
แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

ฉลอม อินทกุล. "บทบาทศึกษานิเทศก์จังหวัดในการบริหารการศึกษา". วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2507.

ชัช ชะอุ่ม. "พัฒนาการของอาชีพครูในประเทศไทย". วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต
แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

แนนน้อย คิตติรานนท์. "เสนาบดีกระทรวงธรรมการในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์".
วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

บำรุง กลัดเจริญ. "ประวัติการฝึกหัดครูของประเทศไทย". ปรินิพนธ์ การศึกษา
มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2506.

เปลื้อง นิติลัทธิ. "กฎหมายการศึกษาไทย." วิทยานิพนธ์ ปรินิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

พรเพ็ญ อันตระกูล. "การใช้จ่ายเงินแผ่นดินในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว." วิทยานิพนธ์ ปรินิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

มัญญู ลาชโรจน์. "นโยบายการจัดการศึกษารัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
(พ.ศ. 2453 - พ.ศ. 2468)" ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

มยุรี นกยูงทอง. "ปัญหาเศรษฐกิจของไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
(พ.ศ. 2468 - 2477)." วิทยานิพนธ์ ปรินิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ลัดดา สุวรรณกุล. "พัฒนาการของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในประเทศไทย".
วิทยานิพนธ์ ปรินิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

วัลย์วิภา จัญญโรจน์, ม.ล. "แนวพระราชดำริทางการเมืองของพระบาทสมเด็จพระ
พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว" วิทยานิพนธ์ ปรินิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

วุฒิชัย มูลศิลป์. "นโยบายการจัดการศึกษาของไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว". ปรินิพนธ์มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2512.

สุพรรณิ กาญจนันฐิติ. "บทบาทของมิชชันนารีในประเทศไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 3 ถึงรัชกาลที่ 5
แห่งกรุงรัตนโกสินทร์". วิทยานิพนธ์ ปรินิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507.

ประวัติการศึกษา

ชื่อ

นายบุญธรรม อินทรจันทร์

วุฒิการศึกษา

ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (วิชาเอกประวัติศาสตร์)

จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร (ปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร)

พ.ศ.ที่สำเร็จ

2514

สถานที่ทำงาน

อาจารย์สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย